

فریاد آزادی

پیشمرگ مسلمان گُرد

م. آوری و تصویر: علی کلوندی

بهار ۱۳۹۴

سرشناسه	:	کلوندی، علی، ۱۳۵۵-
عنوان و نام پدیدآور	:	فریاد آزادی: پیشمرگ مسلمان کرد
مشخصات نشر	:	تهران: فاتحان، ۱۳۹۴،
مشخصات ظاهری	:	ی، ۵۶۲، ص: مصور (رنگی) جدول.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۷۴۹۶-۲۰-۶
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپای مختصر
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۸۰۸۶۹۶

شناسنامه کتاب

نام کتاب: فریاد آزادی پیشمرگ مسلمان کرد
 نویسنده: علی کلوندی
 طبع جلد: کاوه خداکرمی
 حروف و صفحه: آری عبدی
 قطع و تعداد صفحات: رقعی، ۵۶۲ صفحه
 نوبت و سال انتشار چاپ: چاپ اول - بهار ۱۳۹۴
 تیراژ: جلد
 ناشر: انتشارات فاتحان
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۹۶-۲۰-۶
 قیمت: پانز هزار تومان

نشر فاتحان

نشر فاتحان: تهران- خیابان نوفل لوشاتو- خیابان هنری کوریب - پلاک ۳ و ۵

کلیه حقوق، اعم از چاپ و تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس برای نویسنده محفوظ است.

محل فروش: سنندج - خیابان جام جم - جنب صداوسیما مرکز کردستان - مجتمع شهدای بسیج - مرکز حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس سپاه و بسیج

۰۸۷-۳۳ ۶۲ ۹۸۲۰

قیمت ۱۵۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۱	 دیباچه
۷	 مقدمه

۱۵	 فصل اول: تاریخچه ی گُردستان، سرزمین مسجد و مناره
۱۷	 تاریخچه ی استان
۱۸	 مشخصات عمومی:
۲۰	 جمعیت:
۲۰	 ویژگی فرهنگی و طبیعی:
۲۱	 ۱- مساجد:
۲۱	 ۲- اکوئیریم:
۲۲	 ۳- توسعه ی روستایی:
۲۲	 ۴- گردشگری جنگ:
۲۳	 نقاط یادماندنی و زیارتگاه های مورد بازدید کاروان ها:
۲۴	 زیارتگاه شهدای سیران بند:
۲۴	 امنیت، بستر توسعه

۲۷	 فصل دوم: بسترها و زمینه های ناآرامی و غاصه ی گُردستان
۲۹	 بسترها و زمینه های ناآرامی ها در گُردستان
۲۹	 الف) تأثیرات اجتناب ناپذیر انقلاب اسلامی:
۳۵	 روند شکل گیری گروهک های ضد انقلاب:
۳۵	 ۱- دمکرات:
۳۵	 از اسماعیل آقا سمکو تا عبدالرحمن قاسملو:
۴۰	 ۲- کومله:
۴۱	 ۳- رزگاری:
۴۲	 ۴- خیاب:

- ۴۳..... ۵- چریک‌های فدایی خلق:
- ۴۴..... ۶- سازمان پیکار:
- ۴۴..... ۷- سلطنت‌طلبان:
- ۴۶..... (ب) توجیهی برای ستم ملی:
- ۴۷..... (ج) به دنبال خودمختاری:
- ۴۸..... (د) فقر فرهنگی و اقتصادی:
- ۵۰..... در تناویزهای ضد انقلاب در حوزه مسائل فرهنگی
- ۵۰..... وضوحات قومی و مذهبی:
- ۵۱..... (ب) علی (ع)
- ۵۱..... دارالشفاء در آستان حضرت رضا (ع)
- ۵۳..... علل تداوم دوران دیکتاتوری در استان
- ۵۴..... ۱- جغرافیای منطقه
- ۵۴..... ۲- موقعیت برون‌مرزی (مطابق) و بین‌المللی:
- ۵۶..... ۳- حمایت‌های بیگانگان:
- ۶۱..... ۴- وضعیت فرهنگی و اقتصادی منطقه:

فصل سوم: تحولات کردستان در آستانه‌ی پیروزی انقلاب اسلامی..... ۶۳

۱- تحولات مهم کردستان در آستانه‌ی پیروزی انقلاب اسلامی تا ثبات نسبی..... ۶۵

- ۶۵..... (الف) نقش مردم کردستان در پیروزی انقلاب اسلامی:
- ۶۷..... تظاهرات ۵۰ هزار نفری در سنندج
- ۶۸..... پیشگامان شهید در کردستان
- ۶۹..... اولین شهید انقلاب اسلامی در کردستان:
- ۶۹..... نقش علمای اهل سنت در مواجهه با ضد انقلاب:
- ۶۹..... (الف) مقطع اول:
- ۷۰..... (ب) مقطع دوم:

۷۲	شهید ملا محمد رشید علومی
۷۳	امام و کردستان تا پیروزی انقلاب اسلامی
۷۶	پیام به علما و اهالی کردستان
۷۸	ب) پیروزی انقلاب اسلامی:
۸۱	هشدار نسبت به نغمه‌های اجانب در کردستان
۸۲	ج) ظهور و بروز احزاب و جریانات سیاسی - نظامی و شخصیت‌ها
۸۲	۱- شکل‌گیری کمیته‌های انقلاب اسلامی
۸۴	۲- گروهک‌ها:
۸۶	۱- شخصیت‌های مطرح:
۸۸	تقدیر از سنت کوشی و مجاهدات دلیرانه‌ی مردم کردستان

فصل چهارم: تعامل و تقابل

۹۳	از تعامل تا تقابل:
۹۳	تعامل:
۱۰۱	تقابل: از پادگان مهاباد تا ساسانه پاوه
۱۰۵	سقوط کمیته‌های انقلاب اسلامی سنندج:
۱۰۶	جنگ پادگان سنندج در نوروز سال ۱۳۵۸ هـ ش:
۱۱۱	نقش سرلشکر قرنی
۱۱۲	جنگ نقده (۵۸/۴/۱)
۱۱۳	حوادث مریوان:
۱۱۳	حادثه‌ی ۲۳ تیر
۱۱۶	راه‌پیمایی وحدت از تهران تا سنندج
۱۱۷	شهدای حادثه‌ی مریوان:
۱۱۷	کوچ مردم مریوان
۱۱۸	راه‌پیمایی مردم سنندج به طرف مریوان:
۱۱۸	جنگ پاوه:

۱۲۰.....	به سمت آزادی
۱۲۰.....	فرمان امام و بسیج عمومی برای آزادسازی پاوه
۱۲۱.....	جنگ اول کردستان:
۱۲۱.....	پاک‌سازی شهرها و عقب‌نشینی گروه‌ها و احزاب مسلح:
۱۲۱.....	سرکوب فوری عوامل خرابکار حزب دمکرات
۱۲۲.....	تعقیب و دستگیری اشرار در کردستان
۱۲۴.....	مأموریت هیئت حسن‌نیت و قدرت یافتن مجدد گروه‌ها و احزاب مسلح:
۱۳۳.....	حادثه سرگیری در کردستان:
۱۳۶.....	اتحاد مقطوع سوم:

۱۴۱.....	فصل پنجم: تحلیل سه دهه‌های اولی‌های مقاومت‌های مردمی
۱۴۳.....	نقش اصل دهم در پاک‌سازی استان کردستان:
۱۴۳.....	جلب افکار عمومی و پشتیبان مردم:
۱۴۷.....	بسیج توده‌های مردم:
۱۵۱.....	در مسیر پایداری: کسب وفاداری مردم

۱۶۳.....	فصل ششم: از کردستان تا کرمانشاه و از کرمانشاه تا تشکیل سازمان...
۱۶۵.....	زمینه‌های شکل‌گیری سازمان پیشمرگان مسلمانان:
۱۶۵.....	علل مهاجرت:
۱۶۵.....	الف) عملکرد گروهک‌های ضد انقلاب:
۱۷۰.....	حوادث تأثیرگذار:
۱۷۰.....	حادثه ۲۳ تیر ماه سال ۱۳۵۸ هـ ش مریوان:
۱۷۰.....	سقوط کمیته‌های انقلاب اسلامی:
۱۷۲.....	ب) دولت موقت در کردستان:
۱۷۷.....	ج) جلوگیری از کشتار و خونریزی:
۱۷۸.....	مقدمات هجرت:

۱۸۰	عدم حمایت دولت موقت از مردم انقلابی گوردستان
۱۸۰	انگیزه‌ی قیام پیشمرگان مسلمان گُرد و فعالیت‌های آنان
۱۸۰	از دیدگاه سرپرست سپاه پاسداران مریوان
۱۸۲	هجرت
۱۸۵	اسکان در کرمانشاه
۱۸۶	ترکیب مهاجران به کرمانشاه
۱۸۷	الف) مهاجران سندج
۱۸۸	ب) مریوانی‌ها
۱۹۲	ج) دهگلان
۱۹۳	د) مریوان
۱۹۳	ه) رامهریز
۱۹۴	دوران هجرت
۱۹۷	وضعیت خانوادگی مهاجران
۱۹۸	رنج مضاعف
۲۰۰	ترکیب سنی مهاجران
۲۰۰	تشکیل سازمان
۲۰۸	دومین دیدار مهاجران با حضرت امام خمینی (ره)
۲۰۹	نقش افراد مؤثر در تشکیل سازمان
۲۱۰	۱- نقش شهید بروجردی در تشکیل سازمان
۲۱۰	زندگی‌نامه
۲۱۲	طرح نوین دفاعی
۲۱۳	۲- نقش گُردهای بومی منطقه
۲۱۵	همراهی و نقش زنان
۲۱۶	اول: نقش پشتیبانی
۲۱۶	دوم: حضور فعال در عرصه‌ی کارزار و مبارزه با ضد انقلاب

فصل هفتم: اعلام موجودیت، پاکسازی از کرمانشاه تا کردستان.....	۲۱۹
اعلام موجودیت سازمان:.....	۲۲۱
الف) تعریف ساختار و سازمان.....	۲۲۱
ب) آموزش.....	۲۲۱
اولین عملیات پیشمرگان مسلمان کرد در کامیاران:.....	۲۲۴
الف) وضعیت کامیاران قبل از پاکسازی:.....	۲۲۴
ب) آرادسازی شهر کامیاران.....	۲۲۵
محاطات پیشمرگ مسلمان کرد حاج ایرج نیک‌روزی.....	۲۲۸
تحمل محاصرات.....	۲۲۸
اطلاعیه‌ی شماره‌ی دو سازمان پیشمرگان مسلمان کرد.....	۲۲۹
اطلاعیه‌ی سازمان مورد شفا یافتن حضرت امام (ع).....	۲۳۵
شهادت پیشمرگام پیشمرگان مسلمان کرد.....	۲۳۶
شهید سعید آزاد، اولین شهید سازمان پیشمرگان مسلمان کرد.....	۲۳۶
محمد رستاد (اولین شهید پیشمرگ مسلمان کرد مریوان):.....	۲۳۸
شهید محمود بهرامی (اولین شهید پیشمرگ مسلمان کرد بانه):.....	۲۳۸
شهید علی درخشان (اولین شهید پیشمرگ مسلمان سقز):.....	۲۳۸
شرح وقایع عملیات پیشمرگان مسلمان کرد (شش‌ه‌ی جوانرود):.....	۲۳۹
تشکیل شورای موقت شهر کامیاران.....	۲۴۱
اطلاعیه شماره ۶ پیشمرگان مسلمان کرد.....	۲۴۳
اولین اطلاعیه‌ی شورای موقت شهر کامیاران و سازمان پیشمرگان مسلمان کرد جهت گردهمایی.....	۲۴۴
هشدار سازمان به بنی‌صدر:.....	۲۴۵
اطلاعیه سازمان پیشمرگان مسلمان کرد در مورد نماز جمعه‌ی سنندج.....	۲۴۸
ملاقات کردهای مسلمان مهاجر با رئیس‌جمهور وقت.....	۲۵۱
دومین اطلاعیه‌ی سازمان پیشمرگان مسلمان کرد در رابطه با نماز جمعه سنندج.....	۲۵۶

۲۵۶.....	اطلاعیه سازمان پیشمرگان مسلمان کرد
۲۵۸.....	معرفی سازمان به جامعه:
۲۶۱.....	پاکسازی سنندج:
۲۶۲.....	تحولات سنندج
	حرکت ستون ارتش برای استقرار در مرز و توقف ستون در ابتدای ورود به
۲۶۳.....	شهر سنندج:
۲۶۳.....	جنگ ۲۲ روزه و پاکسازی شهر سنندج
۲۶۵.....	اطلاعیه پیشمرگان مسلمان کرد
۲۶۸.....	زندگی‌نامه‌ی شهید سرتیپ ایرج نصرت‌زاد
۲۷۱.....	نوعی «حیات آزادسازی سنندج از زبان برادر رحیم احمدی»
	«بهار» برادر پیشمرگ داریوش چاپاری درباره‌ی عملیات آزادسازی
۲۷۲.....	شهر سنندج
۲۷۳.....	دیدار امام با پیشمرگان مسلمان کرد
	شهید علی غفوری - اولین شهید پیشمرگان مسلمان کرد (در پاکسازی
۲۷۴.....	سنندج)
۲۷۶.....	آزادسازی شهرها و محورهای واصلاتی استان:
۲۷۶.....	آزادسازی شهرهای مختلف غرب کشور:
۲۷۷.....	پاکسازی روستاها و استقرار پایگاه‌های عملیاتی:
۲۷۹.....	حوادث مهم تیرماه سال ۱۳۵۹ هـ.ش:
۲۷۹.....	الف) عملیات آزادسازی مریوان از زبان داریوش چاپاری:
	ب) نامه‌ی سازمان پیشمرگان کرد مسلمان به مجلس و ریاست جمهوری
۲۸۲.....	
۲۸۳.....	استعفای سرپرست سازمان پیشمرگان مسلمان کرد
۲۸۴.....	ج) دیدار با رهبر و مرید خود:
۲۸۶.....	حمله‌ی حزب منحله‌ی دمکرات به پیشمرگان مسلمان کرد سنندج
۲۸۷.....	د) توجه به مشکلات منطقه

۲۸۸.....	درخواست پیشمرگان مسلمان گردد جهت اعزام هیئت تقسیم زمین.....
۲۸۹.....	(ز) دیدار سوم.....
۲۸۹.....	دیدار پیشمرگان مسلمان گردد با امام (ره).....
۲۹۰.....	سفره‌ی ساده حضرت امام خمینی (ره).....
۲۹۱.....	(ر) شهادت اولین فرمانده پیشمرگان مسلمان گردد.....

فصل هشتم: شکل و شمایل سازمان..... ۲۹۳

۲۹۵.....	نام سازمان:.....
۲۹۵.....	تعریف محور، پیشمرگ:.....
۲۹۷.....	الف) مذهب و تعالیه:.....
۲۹۷.....	ب) هدف، اهداف و مأموریت سازمان:.....
۲۹۷.....	ج) ساختار و سازمان:.....
۲۹۹.....	د) آموزش و به‌دورگیری:.....
۲۹۹.....	محل استقرار سازمان:.....
۳۰۰.....	لباس پیشمرگان مسلمان گردد:.....
۳۰۲.....	مذهب و زبان:.....
۳۰۲.....	نشریه‌ی سازمان:.....
۳۰۳.....	شکل و طراحی نشریه:.....
۳۰۳.....	محتوای نشریه:.....
۳۰۴.....	محتوای شماره ۱ نشریه:.....
۳۰۴.....	محتوای شماره ۲ نشریه:.....
۳۰۷.....	اما پس از انقلاب:.....
۳۰۹.....	محتوای شماره ۳ نشریه:.....
۳۱۰.....	محتوای شماره ۴ نشریه:.....
۳۱۰.....	محتوای شماره ۵ نشریه:.....
۳۱۱.....	تشکیل شاخه‌های سازمان در شهرهای کردستان:.....

۳۱۲.....	الف) مریوان:
۳۱۳.....	ب) سنندج:
۳۱۳.....	ج) دهگلان:
۳۱۳.....	د) بانه:
۳۱۵.....	ه) سقز:
۳۱۵.....	و) دیواندره:
۳۱۶.....	ز) کامیاران:
۳۱۷.....	زندگی‌نامه‌ی پیشگامان و پیش‌کسوتان سازمان:
۳۱۷.....	۱- حیم احمدی کانی گلزار:
۳۱۸.....	۲- حاج سعید توفیقی:
۳۲۱.....	۳- شهید عبدالله حارثی:
۳۲۱.....	۴- شهید حاج سعید غمیان:
۳۲۲.....	۵- احمد جعفری مشهور به شاطر احمد:
۳۲۴.....	۶- شهید محمد جعفری:
۳۲۴.....	۷- زندگی‌نامه‌ی شهید عبدالرحیمی:
۳۲۵.....	۸- شهید رسول هلالی اصفهانی:
۳۲۷.....	۹- شهید مصطفی طیاره:
۳۲۸.....	۱۰- شهید جلال بارنامه:
۳۳۰.....	۱۱- مرحوم حاج میکائیل حمه گلانی:
۳۳۱.....	۱۲- شهید ابراهیم مرادی:
۳۳۳.....	۱۳- شهید عثمان فرشته:
۳۳۵.....	۱۴- شهید محمد امین رحمانی:
۳۳۶.....	۱۵- شهید جمیل شهبازی:
۳۳۷.....	۱۶- شهید پرویز کاکسوندی:
۳۴۰.....	۱۷- شهید شریف صالحیان:
۳۴۲.....	

۳۴۲.....	شهادای متأخر:
۳۴۲.....	کارکردهای منحصر به فرد سازمان:
۳۴۳.....	۱- گسترش سریع سازمان رزم:
۳۴۳.....	۲- انعطاف پذیری بی نظیر:
۳۴۳.....	۳- ترمیم سازمان رزم:
۳۴۴.....	۴- چابکی و چالاکی:
۳۴۴.....	۵- چابک بعدی:
۳۴۵.....	۶- حضور داوطلبانه:

۳۴۷.....	فصل نهم: نقش سازمان در پاکسازی مناطق کردستان
۳۴۹.....	دفاع خاموش
۳۴۹.....	الف) نقش سازمان در پاکسازی مناطق کردستان:
۳۵۲.....	ب) نقش شهادای شاخص و فرماندهان پیشمرگ مسلمان کرد:
۳۶۷.....	ادغام سازمان در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی:
۳۶۸.....	میراث ماندگار:

۳۶۹.....	ضمایم
----------	-------

۳۶۹.....	جدول، موقعیت جغرافیایی کردستان و آبادی‌ها، تصاویر و جداول
۳۷۱.....	جدول
۴۴۵.....	موقعیت جغرافیایی کردستان و آبادی‌ها
۴۴۵.....	سندج
۴۴۶.....	شوش
۴۵۵.....	مریوان
۴۵۸.....	سقز

۴۶۲		سروآباد
۴۶۲		کامیاران
۴۶۹		بانه
۴۷۵		پاوه

۴۷۷		تصاویر
-----	-------	--------

۵۰۹		نیه
-----	-------	-----

۵۲۵		منابع
-----	-------	-------

۵۲۷		کتاب‌ها
-----	-------	---------

۵۳۰		مصاحبه‌ها:
-----	-------	------------

۵۳۱		سازمان‌ها و ارگان‌ها:
-----	-------	-----------------------

۵۳۱		نشریات:
-----	-------	---------

۵۳۲		سایت‌ها:
-----	-------	----------

دیباچه

ظهور انقلاب اسلامی به عنوان بزرگ‌ترین و بی‌نظیرترین واقعه‌ی قرن بیستم به دنبال حوادث و اتفاقاتی را رقم زد که در طول تاریخ بی‌نظیر و یا کم‌نظیر است. حوادثی که هر کدام در دل خود موجی از تغییر و تحول را به دنبال داشته است. حتی از این حوادث بر اساس حُب و بغض‌هایی صورت گرفته که افراد، احزاب و جبهات سیاسی و کشورهای مختلف در مواجهه با انقلاب اسلامی اتخاذ می‌کردند.

پیروزی انقلاب اسلامی تأثیرات شگرفی را در حوزه‌های مختلف جامعه به جای گذاشت. این انقلاب با رویکردی دینی و اسلامی به همراه خود تحولات فرهنگی، اجتماعی و سیاسی عمیقی را به دنبال داشت. دشمنان انقلاب اسلامی از همان ابتدای ظهور انقلاب، بنا را بر ناسازگاری و مقابله با انقلاب گذاشتند. لذا برنامه‌های سازماندهی‌شده‌ای را جهت ایجاد ناامنی در دستور کار قرار دادند. بدین منظور اختلاف بین قومیت‌ها و اختلافات قومی و مذهبی به عنوان مهم‌ترین بستر ناآرامی‌ها کلید خورد.

گردستان از جمله استان‌هایی بود که سال‌ها درگیر غائله‌ای ناخوشایند و تحمیلی شد که قریب به دو دهه این استان را از کاروان توسعه و پیشرفت - که انقلاب راهبری می‌کرد - عقب ماند. به استان گردستان باید به عنوان منطقه‌ای که دارای اهمیت ژئوپلیتیک و راهبردی فوق‌العاده‌ای است نگاه کرد. همین موضوع موجب شده که گردستان در طول تاریخ ایران از سده‌های گذشته

تاکنون آستان حوادث گوناگونی باشد که هر کدام در نوع خود توانسته است تأثیرات شگرفی را بر مردم این استان و مناطق گردنشین آذربایجان غربی و کرمانشاه بر جای بگذارد. کردستان از حیث جمعیتی، استانی گردنشین و قومیتی است که به جهت هم‌جواری با کردستان عراق، در طول تاریخ از قیام‌ها و جریانات ناسیونالیستی و تحرکات خودمختارانه و تجزیه‌طلبانه‌ی این کشور و حتی کردستان ترکیه تأثیر پذیرفته است؛ خصوصاً در دوران عثمانی‌ها و تحولات سیاسی که منجر به تجزیه‌ی این امپراطوری شد و کردستان ایران هم از این فروپاشی متأثر شد. کردستان در دوران حکومت پهلوی اول و دوم، از حیث توسعه و عمران در حاشیه قرار گرفت. پهلوی اول نه تنها حداقل توجهات را به این استان نداشت، بلکه پا را فراتر گذاشت و کردها را به کوچ اجباری مجبور کرد. در دوران سلطنت ۵۷ ساله‌ی این خاندان، شاخص‌های فرهنگی، اقتصادی، آموزشی، فرهنگی و... این استان، در پائین‌ترین سطح خود قرار داشت. لذا مردم این استان با چشم‌پسند به پیشرفت، ترقی و رفع تبعیض، دست یاری به سمت جمهوری اسلامی ایران کردند. با پیروزی انقلاب اسلامی گروهک‌های ضد انقلاب با حمایت بیگانگان خارجی مناطق دست به اقدامات و تحرکاتی زدند که امنیت و آسایش را از مردم سلب کردند. آنان انگشت ناامنی را بر تفرقه‌ی بین شیعه و سنی و کرد و فارس گذاشتند. از آن‌جا که کردستان ایران سنی‌نشین هستند، طبیعتاً انتظار دشمنان این بود که کردها در مقابل انقلاب اسلامی - که به رهبری حکیمانه‌ی حضرت امام خمینی (ره) به وقوع پیوسته بود - موضع بگیرند. اما از آن‌جا که قومیت‌ها و مذاهب مختلف در همواره در طول تاریخ چون یک واحد در مقابل دشمنان دست اتحاد داده‌اند، لذا نقشه‌ی شوم آنان ره به جایی نبرد؛ خاصه مردم استان کردستان که پیرو مذهب امام شافعی هستند؛ فرقه‌ای که نزدیک‌ترین اعتقادات را به شیعیان دارند.

غائله‌ی کردستان بستر مناسبی برای این نکته بود که هر دو گروه انقلابیون و ضد انقلاب توانمندی‌های خود را به ورطه‌ی آزمایش گذاشته و از طرف دیگر

شرایطی را برای کسب تجارب گران بها فراهم آورد. دشمنان انقلاب برای ساقط کردن نظام اسلامی از تجزیه طلبی و ناآرامی در مناطق مختلف، خصوصاً کردستان شروع کردند. آنان از هیچ تلاش مذبحخانه‌ای فروگذار نکردند. از طرف دیگر غائله‌ی کردستان فرصت مناسبی بود برای رزمندگان تا قبل از شروع جنگ تحمیلی دست به کسب تجربه زده و از میان همین رزمندگان کردستان، شهید همت‌ها، حاج احمد متوسلیمان‌ها رشد کردند و توانستند در جنگ با عراق با کربلای از تجربه از نظام اسلامی دفاع کنند.

از طرف دیگر کردستان عرصه‌ی مهمی برای تعامل با مردم بود. در شرایطی که بعد از انقلاب لباس مردم گرد را می‌پوشید، برقراری امنیت برای مردم بی‌گناه و بی‌سازش که در گروه جمهوری اسلامی داشتند، بسیار مشکل بود. آنان می‌بایست با مردم را از صف ضد انقلاب جدا می‌کردند و این مانند کشیدن مو از ماست بود. این تجربه‌ی گران بها در طول بیش از سه دهه از انقلاب اسلامی توانست در بحران‌ها ناآرامی‌ها به کمک دولتمردان و نظامیان بیاید.

با این وجود جمهوری اسلامی هیچگاه رسیدگی به منطقه محروم کردستان را فراموش نکرد بلکه در طول دوران مبارزه، دولتمردان و نظامیان، می‌بایست در یک دست سلاحی را که ناخوشه‌ریز به مبارزه ضد انقلاب حمل کرده بودند، در دست می‌گرفتند و در دست دیگر سلاح خدمت به مردم مظلوم و ستمدیده را به دست می‌گرفتند. در طول دوران ناآرامی‌های کردستان خدمت به مردم، تأمین امنیت و آسایش و کمک به توسعه‌ی زیرساخت‌ها، تلاش و همتی مضاعف نیاز داشت که تنها کسانی می‌توانستند این راه را ادامه دهند که به فرموده‌ی شهید بروجردی «مردم گرد را دوست داشته باشند». عرصه‌ی تلاش و فعالیت و برقراری امنیت تجارب گران بهایی را در اختیار دولتمردان و متولیان امنیت قرار داد.

غائله‌ی کردستان زمینه‌ای را فراهم آورد تا درهای جهاد به روی مجاهدان

واقعی باز شود. در این شرایط بود که جوهره‌ی وجودی مردانی چون بروجردی، کاظمی، شبلی، تعریف، عثمان فرشته، شهبازی، محمدامین رحمانی و صدها و هزاران شهید دیگر که هدفی جز استقرار نظام اسلامی و خدمت به مردم گرد نداشتند، ظهور و بروز کرد. در دل غائله‌ی کردستان بود که رشادت‌های پیشمرگان مسلمان گرد هویدا شد: افرادی که آن پیر سفر کرده^(۶) لشکر پیغمبر اسلام^(ص) نامیدشان.

مگر نه این است که عده‌ای با نام گرد ابتدایی‌ترین حقوق این مردم را اِمال کردند و از هیچ جفایی بر ضدّ کردها فروگذار نکردند؟ در چنین شرایطی بود که رُس‌های اصیل و دیندار با نام پیشمرگان مسلمان گرد دست رد به سینه، مدّعیان دروغین قوم گرد زدند. آن‌چه که نام این دلاوران گرد را بلندآوازه کرد رشادتهای، دلاوری‌ها، وفاداری‌ها و رنج و مصیبت‌هایی است که این انسان‌های خدایی را راه اسلام و نظام اسلامی متحمل شدند. رنج آن‌ها مضاعف، دستان آن‌ها بی‌تویر، ماسه‌های آنان ماندگار، هدف آنان پایداری نظام اسلامی و دفاع از کیان اسلامی و قوم گرد، استقامت آنان چون کوه و مصیبت خانواده‌هایشان غیرقابل وصف بود.

به راستی کدام قلم و بیان توانای وصف نیات پاک و همت‌های بلند و رشادت‌های رزمندگان قوم گرد؛ پیشمرگان مسلمان گرد را دارد؟ به راستی مگر نه این است حضرت امام^(ع) آنان را در صفّ مجاهدان صدر اسلام توصیف فرمود؟ و به راستی اگر اینان نبودند، مگر پاکسازی گردستان امکان‌پذیر بود؟ اما امروز جهاد این انسان‌های گم‌نام و شهادت صدها نفر از اعضای سازمان پیشمرگان مسلمان گرد بعد از پایان دفاع مقدّس در قیل و قال دنیای امروز در دست مسئولان پنهان مانده است!

هرچند قلم قاصرتر از آن است که درد، رنج، مصیبت، غربت و شهادت مظلومانه‌ی پیشمرگان مسلمان گرد را به نمایش بگذارد. اما این نوشتار در صدد است ذره‌ای هر چند ناچیز از فریادهای توحیدی این مجاهدان عرصه‌ی خون و

جهاد را رونمایی کند، مرکز حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس سپاه بیت‌المقدس در تلاش است تا نسبت به شناسایی و معرفی عرصه‌های گوناگون جهاد و مبارزه پیشمرگان مسلمان گردد اقدام نماید و در این راه دست یاری به سمت محققان، پژوهشگران، نویسندگان و تمامی کسانی که روزگاری در این استان دستی بر آتش جنگ و جهاد علیه ضد انقلاب داشتند، دراز می‌کند.

این اثر تنها راه ورود به دوران سراسر جهاد و ایثاری عظیم و ماندگار است که هر چه سرزمینی بکر و دست نخورده سرشار از لحظات ناب و عرصه‌های ماندگار حماسه‌سازان بی‌نام و نشان است. لذا منتظر تلاش‌های محققانی هستیم که گوهر حقیقت جهاد و ایثار را در سرزمین مجاهدت‌های خاموش به رشته تحریر درآورند.

اینک خدای را شاکریم که اولین گام را - که همان معرفی سازمان پیشمرگان مسلمان کرد است - برداشته‌ایم و این نوشتار را به جامعه‌ی علمی و دانشگاهی، فرهیختگان و تمامی پیش‌گامان مسلمان گردد و رزمندگان مهاجر و انصار تقدیم کنیم. امید که مورد توجه قرار گیرد و ما را از راهنمایی خود بی‌نصیب نفرماید.

والسلام

محمد حسین رحیمی

فرمانده سپاه بیت‌المقدس گستره استان

اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۴

مقدّمه

از وقتی که قاضی محمد با حمایت روس‌ها جمهوری مهاباد را اعلام کرد، واژه‌ی «خومختای» بیشتر در اذهان مردم باقی ماند. هرچند نام کردستان در طول چند سده، امر به همواره واژه‌ی خومختاری را به ذهن متبادر می‌کند. سرزمینی که کربلستان نامیده می‌شود، در طول سالیان متمادی بر اساس شرایط خاص بود. مطمع نظر کشورهای قدرتمند و سلطه‌گر بوده است. کردها بعد از تجزیه - که دسیسه‌ی انگلیسی‌ها کلید خورد و مدیریت شد - بین چهار کشور سوریه، ترکیه، عراق و ایران تقسیم شدند. با بررسی قیام‌های مناطق گردنشین، از جمله قیام شیخ سعید، سمکو، قاضی محمد و دیگران به این نکته مهم و کلیدی برسی‌خورده که در پشت چنین قیام‌هایی همیشه چهره‌ی کربه یک بیگانه قرار داشته است. فراز و فرود این قیام‌ها تحت تأثیر منافع آنان قرار داشته است. قصه‌ی غلامی کردستان بعد از انقلاب اسلامی هم از این امر مستثنی نیست. هنوز چند ماه به پیروزی انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی^(ع) مانده بود که آن پیر فرزانه در پیامی تاریخی در آبان‌ماه سال ۱۳۵۷ ضمن تشکر از مردم کردستان، آنان را به وحدت و هم‌دلی دعوت کرد. با بررسی شرایط و وضعیت ماه‌های قبل از ۲۲ بهمن درمی‌یابیم ندای‌های مرموزی از ناحیه‌ی گروهک‌ها،

خصوصاً کومله^۱ و برخی افراد معاند به گوش می‌رسید افرادی که بعدها مسبب به خاک و خون کشیده شدن صدها و بلکه هزاران نفر از مردم مظلوم کردستان بودند.

در فضای باز سیاسی و شرایط حاکم بر بهمن‌ماه و اسفندماه سال ۱۳۵۷ گروهک‌های ضد انقلاب شروع به طرح مطالباتی خارج از گفتمان و اهداف انقلاب اسلامی کردند. آنان سعی داشتند از شرایط تحمیلی و ظالمانه‌ی رژیم پادشاهی دست‌آویزی را جهت تأمین منافع نامشروع خود فراهم کنند؛ لذا با طرح آرگانی چون خودمختاری، حق تعیین سرنوشت، ستم مضاعف و... پا به عرصه‌ی نهادینه فرصت‌عمران، آبادانی، آرامش و آسایش را از مردم گرفتند. با بررسی روند تغییرات سیاسی و اجتماعی در مناطق گردنشین خصوصاً کردستان درمی‌یابیم که روند مطالبات بر پایه‌ی ناسیونالیسم با حمایت بیگانگان تبدیل به «گیری‌های ناخواسته‌ای شد که به دست عناصر مزدور شروع شد. در این دوران ناخواسته انقلابیون و کردهای متعهد و آن کسانی که دل در گرو انقلاب اسلامی داشتند که قاطبه‌ی مردم کرد را شامل می‌شد، در مقابل ضد انقلاب به‌پاخاستند در ابتدای امر جمهوری اسلامی تمام توان خود را بر مدارا و تعامل با گروهک گذاشت. اما انگار احزاب ضد انقلاب بنا را بر تجزیه‌طلبی گذاشته بودند: همان‌طوری که خود کردها هم به آن اعتقاد نداشتند. لذا کردستان ناخواسته در آتش فتنه‌ای فرو رفت که سال‌ها، مردم طعم امنیت را نتوانستند به خوبی بچشند اگر مذاکرات و راه‌حل‌های مسالمت‌آمیزی که نظام پیشنهاد می‌داد مورد استقبال گروهک‌ها قرار می‌گرفت، کار به این‌جا نمی‌رسید. به بی‌جهت رسیدن مذاکرات و جنایات بی‌حد و حصر ضد انقلاب موجب شد نظام اسلامی تصمیم

۱- کومله: (بخوانید: کومل: Koomale).

به سرکوب ضد انقلاب بگیرد. شهید صیاد شیرازی معتقد است که: «نبرد با ضد انقلاب، در منطقه‌ی کردستان و جنوب آذربایجان غربی، به سه مقطع زمانی تشکیل می‌شود (دهقان، ۱۳۸۴: ۱۷۹)» و یا شهید بروجردی اعتقاد داشت: «جمهوری اسلامی سه بار با معضل کردستان روبه‌رو شد. آخرین بار در جنگ دوم (سنندج)، شهدای زیادی دادیم و سپاه و ارتش بنا را بر این گذاشتند تا کار را یکسره کنند. ولی یک دفعه جنگ عراق بر علیه ایران شروع شد»

(سخنرانی در جمع رزمندگان، ۶۲/۲/۸)

در طول دوران این سه مقطع، کردستان مدام درگیر جنگ با ضد انقلاب بود: در جنگ اول کردستان، تحرکات شدیدی از طرف ضد انقلاب صورت گرفت که منجر به حملات و یورش به پادگان‌هایی چون پادگان مهاباد، سنندج و یا بحران آفرینی‌ها در منطقه پاره گردید که در این میان نقش «هیئت حسن نیت» در خیانت به نیروها، انقلاب بر کسی پوشیده نیست.

اما به راستی چرا بحران کردستان، یک مسئله‌ی ملی تبدیل شد و سال‌ها ارکان نظام را به دنبال خودشانند؟ مگر نه این بود که یک تنش محلی در اثر زیاده‌خواهی عده‌ای گردنما به سطح پخته‌تر بود؟

شاید صحیح‌ترین جواب برای این پرسش این باشد که طرح غائله‌ی کردستان در تراز ملی نه به جهت قدرت و توانمندی گروه‌های ضد انقلاب باشد، بلکه متأسفانه همراهی و کوتاهی دولت موقت و اجزای داخلی با ضد انقلاب مسأله‌ای محلی را به بحرانی ملی تبدیل کرد. ضد انقلاب با طرح شعارهای فریبنده، مطالبه‌ی تاریخی سراب‌مانند عده‌ای را مطرح کرد که دل در گرو تشکیل کردستان بزرگ نهاده بودند. در چنین فضایی عده‌ای جاهلانه بر خواست نامشروع خودمختاری مهر تأیید زدند. بیگانگان هم فرصت را غنیمت شمردند و به دفاع از خودمختاری و تجزیه طلبی گروهک‌ها برآمدند.

در چنین شرایطی اراده‌ی جمهوری اسلامی زمانی بر پاکسازی مناطق استوار شد که تمام راه‌های مسالمت‌آمیز به بن‌بست خورده بود.

در برقراری امنیت در کردستان باید به نقش سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، بسیج، نیروهای بومی و محلی، ارتش جمهوری اسلامی، ژاندارمری و پشতوانه‌های مردمی اشاره کرد. اما طلیعه‌ی آزادسازی کردستان، با تشکیل سازمان پیشمرگان مسلمان کرد رقم خورد. مجموعه‌ای از نیروهای طرفدار انقلاب اسلامی از همان بدو ورود گروهک‌های ضد انقلاب به نیت پلید آنان بی‌بردار شدند. لذا در صدد تشکیل جبهه‌ای مردمی در مقابل آنان برآمدند. اما خائنانش از دید حضور ارگان‌های انقلاب اسلامی و خیانت‌های دولت موقت، عرصه را بر فعالیت این افراد تنگ کرد. لذا بعد از کش و قوس‌های طولانی نیروهای کُرد بومی دست به مهاجرت زدند. گروه‌های مریوان و سنندج از پیشگامان این هجرت بودند. آنان با هدف انتقال پیام مظلومیت مردم کُرد و هم‌چنین انتقال پیام خیانت و جنایت گروهک‌ها، به تهران مهاجرت نمودند. این هجرت زمینه‌ساز تشکیل تشکیلاتی شامل مردمی را فراهم کرد که شهید بزرگوار بروجردی به همراه تنی چند از گروه‌های بومی کردستان و کرمانشاه بنای اولیه‌ی آن را طرح‌ریزی کردند: سازمان پیشمرگان مسلمان کُرد.

پیشمرگان مسلمان کُرد چند ماه در کرمانشاه اقامت گزیدند. در این مدت مدام جهت سازماندهی و پاکسازی مناطق کردستان اصرار داشتند. اولین گام در پاکسازی مناطق گردنشین را پیش‌رانی مسلمان کُرد برداشتند. آنان در بهمن ماه سال ۱۳۵۸ با وارد آوردن ضربات کوبنده‌ای به ضد انقلاب، شهر کامیاران را از لوٲ وجود گروهک‌ها پاکسازی کردند. اینک اتحاد بین پیشمرگان مسلمان کُرد، سپاه، ارتش و بسیج، زمینه‌ی پاکسازی دیگر شهرها را فراهم آورده بود. با آغاز سال ۱۳۵۹ کلید پاکسازی دیگر شهرهای کردستان و آذربایجان زده شد و سنندج در ۲۲ اردیبهشت ماه سال ۱۳۵۹

پاکسازی شد. شهرها یکی پس از دیگری روی آرامش را می‌دیدند. لذا نقش بی‌بدیل و بسیار تأثیرگذار این سازمان در پاکسازی مناطق مختلف کردستان بر کسی پوشیده نیست. در این کتاب سعی شده است به روند شکل‌گیری سازمان پیشمرگان مسلمان کرد اشاره شود. از این رو مطالب این نوشتار در نه فصل جداگانه تنظیم شده است:

فصل اول به توضیحی اجمالی در خصوص تاریخچه‌ی کردستان، از زمان ماده‌ها تا تجربه‌ی کردستان در زمان عثمانی‌ها، و همچنین اشاره‌ای به فرهنگ، آداب و رسوم و جاذبه‌های فرهنگی و تاریخی کردستان شده است و از آن‌جا که پایبند به اصول و مبانی دینی در میان کردها جایگاه خاصی دارد، و بر همین اساس گلدسته‌های مساجد در کردستان هم‌چون نگینی زیبا خودنمایی می‌کند و بانگ الله اکبر از هر کجای آن بر زبان مردم را به سوی معبود فرا می‌خواند، لذا این فصل را بر همین اساس با نام «سیرین مسجد و مناره» نام‌گذاری کردیم.

در فصل دوم سیری کلی بساطت‌ها و زمینه‌های ناآرامی کردستان مطرح و تاریخچه‌ی شکل‌گیری گروه‌های ضد انقلاب در کردستان بیان شده است. در ادامه علل تداوم بحران در این استان بررسی شده است.

در فصل سوم تحولات مهم کردستان در آستانه‌ی پیروزی انقلاب اسلامی بررسی شده است. در این بخش به نقش مهم کردستان در پیروزی انقلاب اسلامی و تظاهرات‌های قبل از انقلاب علیه رژیم شاه اشاره شده است. همچنین در این بخش به پیام‌های مهم و تاریخی حضرت امام که نه قبل از پیروزی انقلاب اسلامی در رابطه با مردم کردستان صادره شده، اشاره شده است.

در ادامه به زندگی‌نامه‌ی اولین شهدای انقلاب اسلامی در کردستان و همچنین به نحوه‌ی شکل‌گیری کمیته‌های انقلاب اسلامی در سنجندج اشاره شده است.

در قسمت سوم این فصل، به ظهور و بروز جریان‌ات سیاسی و افراد و شخصیت‌های مطرح پرداخته شده است در این قسمت به سوابق احزاب و افراد

خودی و ضد انقلاب و... اشاره شده است.

فصل چهارم با نام «از تعامل تا تقابل» شروع شده و در آن به تحرکات و فعالیت‌های مسالمت‌آمیز نظام جمهوری اسلامی از قبیل پیام‌های حضرت امام^(ع)، اعزام نمایندگان از طرف معظم‌له و گروه‌های حسن نیت اشاره شده و در ادامه به فعالیت‌های مغرضانه‌ی ضد انقلاب در حمله به پادگان‌های ارتش و ژاندارمری و ایجاد حوادثی چون حوادث نقده، پاه و ۲۳ تیرماه سال ۱۳۵۸ و ریوان اشاره شده و این که نهایتاً کاسه‌ی صبر و رأفت نظام لبریز گشته و به چا، مرحله‌ی پاکسازی مناطق شروع می‌شود.

در فصل پنجم که با عنوان «تشکیل هسته‌های اولیه‌ی مقاومت‌های مردمی» نگاشته شده است، به بررسی علل مهاجرت نیروهای طرفدار انقلاب اسلامی که بعد از امام پیشمرگان مسلمان گرد به خود گرفتند- به کرمانشاه پرداخته شده. از جمله عللی که مورد کنکاش قرار گرفته می‌توان به عملکرد گروهک‌های ضد انقلاب، حوادث تأثیرگذاری چون حادثه ۲۳ تیر ریوان و همچنین از جمله علل دیگر، واز، به هدف پیشمرگان که همانا جلوگیری از کشتار و خونریزی بود، اشاره شده است.

هم‌چنین در ادامه‌ی این فصل به نقش اصل دهم و جذب مردم و هجرت پیشمرگان مسلمان گرد از شهرهای مختلف از جمله ریوان، سنندج و دهگلان به کرمانشاه و تهران و غیره اشاره شده است.

نگارنده در فصل ششم که تحت عنوان «از درد جان تا کرمانشاه و از کرمانشاه تا پاکسازی مناطق گردستان» است، به وضعیت مهاجران در کرمانشاه، نقش خانواده‌ها و مشکلات ناشی از هجرت که گریبانگیر همسران و فرزندان‌شان شده بود و هم‌چنین دیدارهای پیشمرگان با امام^(ع) و نهایتاً تشکیل سازمان و نقش شهید بروجردی در تشکیل سازمان پرداخته است.

فصل هفتم، این فصل با اعلام موجودیت سازمان شروع و با پاکسازی کامیاران و نقش پیشمرگان مسلمان گرد در این مورد ادامه می‌یابد. در ادامه

زندگی‌نامه‌ی اولین شهید پیشمرگ مسلمان کرد تا پاکسازی سنندج و اطلاعاتیه‌های سازمان و نقش سازمان در پاکسازی مناطق موصلاتی استان کردستان و... ادامه پیدا می‌کند.

فصل هشتم کتاب با عنوان «شکل و شمایل سازمان»، به بررسی ساختار سازمان و نحوه‌ی تشکیل شاخه‌های سازمان در شهرهای کردستان و هم‌چنین زندگی‌نامه‌ی فرماندهان، مؤسسان و پیش‌کسوتان سازمان پیشمرگان مسلمان کرد افراد مؤثر قبل و بعد از تشکیل سازمان، از جمله مرحوم «رحیم احمدی»، «سعد توفیقی»، «جلال بارنامه»، «عبدالله جماران»، «عبدالله رحیمی»، «حاجی میکا» از حمه‌گلانی و... پرداخته شده است. در ادامه به بررسی وضعیت سازمان در جمله کارکردهای منحصر به فرد سازمان، شکل و شمایل سازمان مانند لباس زبار و مذهب اعضا، محل استقرار و... اشاره شده است.

فصل نهم، در این فصل به نقش سازمان در پاکسازی شهرها و محورها و مناطق کردستان اشاره شده است. لیست تمام مناطقی که سازمان در پاکسازی آن نقش داشته‌اند قید شده است. و در انتهای فصل، لیست اسامی قریب به ۱۰۰۰ نفر از شهدای پیشمرگان استان کرد آورده شده است.

و در آخر کتاب تصاویر منحصر به فرد مربوط به سازمان از جمله عکس‌هایی از اعضای سازمان، نمونه‌ی لباس سازمان، تصویر محل استقرار و نمونه‌ی کارت عضویت اعضای سازمان پیوسته شده است و هم‌چنین موقعیت‌های جغرافیایی، لیست شهدای پیشمرگان مسلمان کرد به تفکیک شهرستان آورده شده است.

بررسی نقش سازمان پیشمرگان مسلمان کرد بر اساس این دیدگاه بلند حضرت امام (ره) که آنان را لشکر پیغمبر اسلام (ص) نامید، صورت گرفته است. در این اثر سعی شده است ضمن توجه به نقش بی‌بدیل سازمان در برقراری امنیت پایدار، به نمونه‌ها و مصادیق جنایات و خیانت گروهک‌های الحادی و کمونیستی که با نام کرد، حقوق اولیه مردم را نادیده می‌گرفتند، اشاره شود تا

امکان مقایسه برای خوانندگان بر اساس عملکردهای هر دو طرف فراهم شود. نگارنده برای دستیابی به هدف خود، که همانا بررسی روند شکل‌گیری سازمان و نقش آن در امنیت پایدار در کردستان است، با مشکلات و موانع زیادی مواجه بوده است. این اثر بعد از ۳۵ سال از تأسیس سازمان نگاشته شده است. گذشت زمان و بررسی اسناد کتابخانه‌ای و مصاحبه با تعداد زیادی از رزمندگان و پیش‌کسوتان سازمان پیشمرگان، نیازمند صرف زمان زیادی بوده است. از طرفی، تعدادی از افراد تأثیرگذار در شکل‌گیری سازمان یا شهید شده‌اند و یا دار فانی را وداع گفته‌اند. لذا دستیابی به برخی از اسناد که تنها در نزد افراد و شخصیت‌های مؤسس یافت می‌شد، مراحل تحقیق را با کندی پیش برده است. اما خدای را سپاس می‌گوئیم که بعد از گذشت قریب به دو سال کار تحقیقی و پژوهشی، چاپ این اثر امروز می‌تواند آغازگر راهی برای بررسی نقش پیشمرگان مسلمان گردد در دوران دفاع مقدس باشد. و البته این امکان وجود دارد که از برخی از افراد مؤثر در سیر مراحل قیام مردم گردد علیه رژیم پهلوی و تا تأسیس سازمان و بعد از آن از قلم افتاده باشد. ضمن احترام به ساحت مقدس تمام رزمندگان ایثارگران، شهدای معظم کردستان و تمام کسانی که قلباً، زباناً و عملاً در علیه دشمنان این ملت قدمی برداشتند، دست تمام کسانی که در صدد تکمیل و رفع نقص کتاب برآیند می‌فشاریم.

در پایان لازم می‌دانم از همکاری پیشمرگان مسلمان گردد که با همان روحیه‌ی سلحشوری و انقلابی مرا در یافتن حقایق و تاریخی گم‌نام و بی‌نام و نشان این مجاهدان یاری کردند، خصوصاً از همکارانی بادران «عبدالله خدارحمی»، «رستم امینی»، «عبدالله جعفری»، «عباس حسینی» و کلیه‌ی پیشمرگان مسلمان گردد صمیمانه تشکر کنم.

علی کلوندی

سنندج - اردیبهشت ماه ۱۳۹۴